

ЩОДО НАПРЯМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕАТРАЛЬНО-КОНЦЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ЗАСАДАХ

А.О. Костюкова

заступник директора комунального підприємства «Облконцертсервіс»

Подальше існування театральної-концертної галузі переважно за рахунок бюджетного фінансування не дозволяє розвивати відповідну сферу у довготривалій перспективі та значеною мірою зменшує комерційний потенціал галузі. Для подолання такого стану давно назріла потреба модернізації театральної та концертної діяльності, яка має виходити з вироблення чітких стратегічних орієнтирів, як-от:

1) розширення поняття культурної діяльності до комплексного її сприйняття як процесу, зорієнтованого на виробництво культурного продукту, що включає в себе і результати театральної та концертної діяльності. В цьому необхідно усвідомлювати незамінну роль, що відіграє театральна-концертна діяльність у соціально-економічному розвитку суспільства, виконуючи не тільки соціальну, економічну, пізнавальну, ідейно-виховну, емоційну, але й естетичну, розважальну, комунікативну, соціалізуючу, компенсаційну, ігрову, а також нормативну функції;

2) усвідомлення гуманітарного значення потреби споживання культурної продукції як основи особистісного розвитку людини, формування творчого потенціалу суспільства, але, разом з тим,

3) визнання фінансово-господарської складової театральної та концертної діяльності як вагомого чинника в економічному вимірі країни та необхідності забезпечення виходу конкурентоздатного творчого продукту України на міжнародну арену;

4) необхідності диверсифікації джерел фінансування культури для її динамічного та всебічного розвитку, а також стимулювання приватного сектору до стратегічних інвестицій у сферу театральної та концертної діяльності;

5) визначення вагомості ролі інтелектуальної власності в розвитку театральної та концертної діяльності та встановлення

високого рівня захисту авторських та суміжних прав суб'єктів (особливо, але не виключно, вітчизняних) цієї діяльності для її постійного удосконалення.

В будь-якому разі, модернізація існуючої системи управління культурною галуззю в Україні з використанням найкращих здобутків з досвіду різних країн, які практикують різні моделі її формування та реалізації, надасть можливість більш чітко сформувати власну систему господарсько-правового регулювання розвитком театральної та концертної діяльності на загальнодержавному і регіональному рівнях, і, крім того, не фрагментарно, а комплексно вписати культурну політику держави в систему механізмів реформування суспільства.

Для забезпечення сталого розвитку процесів по виробництву на надання такого суспільно потрібного культурно-духовного блага як продукція театрального та концертного мистецтв, потребується системна реформа діяльності інституцій соціально-культурної сфери, пов'язана з удосконаленням державно-правового регулювання відповідних відносин. Необхідними кроками у цьому напрямку мають стати заходи з перегляду законодавчих актів в сфері як господарського, так і цивільного, податкового, бюджетного права щодо:

- закріплення податкових, інвестиційних стимулів та інших засобів заохочення відносин по підтримці галузі культури та мистецтв з боку великого бізнесу, заснованих не тільки на спонсорських чи інших відносно короткострокових договорах, а на основі, наприклад, створення ендаумент-фондів;

- формування нових та підсилення значущості існуючих громадських інститутів (некомерційних організацій, інших суспільних об'єднань, структур, ініціативи окремих громадян) у підтримці виконавчих мистецтв в Україні (у т.ч., через моделі відсоткової філантропії фандрейзингу, краудфандінгу), а також започаткування механізмів контролю з боку громадських структур за використанням бюджетних та позабюджетних коштів, спрямованих до цієї галузі;

- розширення можливостей прямої фінансової підтримки театральної та концертної діяльності через впровадження більш прогресивних та дієвих методів розподілу коштів Державного бюджету, чітке програмування виділених на потреби культури бю-

джетних коштів, особливу увагу приділяючи гастрольним заходам, контролю та аналізу ефективності їх використання;

- розширення засобів непрямої державної підтримки суб'єктів цієї діяльності, зокрема, через встановлення системи суттєвих податкових знижок для певної категорії закладів даної сфери, надання гарантій при отриманні банківських кредитів, інформаційний супровід з використанням державних засобів масової інформації;

- стимулювання місцевих органів влади до підвищення їх уваги театральньо-концертній діяльності в регіонах, наділення органів місцевого самоврядування достатніми юридичними повноваженнями та економічними можливостями для дієвого впливу на розвиток регіонального культурного потенціалу, сприяння конкурентоздатності місцевих виконавчих колективів та культурних закладів;

- активного залучення національних творчих спілок до процесів підвищення кваліфікації працівників сфери культури, захисту їх майнових та немайнових прав;

- приведення правових категорій у сфері розпоряджання майновими правами на результати творчої діяльності (щодо використання об'єкта права інтелектуальної власності на підставі ліцензійного, авторського та інших договорів; щодо колективного управління майновими правами, та ін.) до однозначного змісту;

- усунення прогалин в питаннях майнової відповідальності за надання неякісних театральньо-концертних послуг, надання їх належними особами, удосконалення правових механізмів захисту прав споживачів вказаних послуг, тощо.